

УДК 342.565.4+347.995+346.12 (045)

І. М. Сопілко,
кандидат юридичних наук,
доцент
О. В. Євсікова
здобувач

ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ АДМІНІСТРАТИВНИХ СПРАВ ЩОДО ПОДАТКОВИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СУДАХ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ

У статті розкрито характерні особливості судового розгляду справ, що виникають з податкових правовідносин, в адміністративних судах першої інстанції, а також запропоновано класифікацію видів проваджень у справах, що виникають з податкових правовідносин.

Ключові слова: подання позовної заяви; подання органу ДПС; поновлення пропущеного строку звернення до адміністративного суду; відкриття провадження у справі; підготовче провадження; судовий розгляд справ, що виникають з податкових правовідносин, в загальному порядку, в порядку скороченого провадження, в порядку окремого провадження.

У зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України (далі – Податковий кодекс) [1], Закону України «Про судоустрій і статус суддів» [2], а також Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих положень адміністративного судочинства» № 4054-VI (далі – Закон № 4054-VI) [3] внесено зміни до норм Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України), якими врегульовано порядок розгляду справ, що виникають з податкових правовідносин, в адміністративних судах України. З огляду на те, що наукового дослідження даного питання з врахуванням внесених в КАС України змін проведено ще не було, порядок розгляду цієї категорії справ в адміністративних судах України першої інстанції потребує більш детального наукового дослідження та аналізу.

Серед наукових досліджень, які розкривають порядок розгляду справ в адміністративному судочинстві, треба виділити дослідження Георгієвського Ю.В. [4], яке присвячено адміністративній юстиції; Осадчого А.Ю. [5], яке присвячено організаційно-правовому забезпеченню оскарження громадянами незаконних дій органів виконавчої влади у судах; дослідження Педька Ю.С. [6], яке присвячено становленню та правовому регулюванню адміністративної юстиції в Україні; дослідження Руденка А.В. [7], яке присвячено становленню та здійсненню адміністративного судочинства в Україні; дослідження Сьоміної В.А. [8], яке присвячено

проблемам законодавчого врегулювання та практики розгляду адміністративно-правових спорів.

Однак, недоліком наведених досліджень є те, що вони або опираються на проект Адміністративного процесуального кодексу та Закону України «Про судоустрій України» від 07.02.2002р. №3018-III, або опираються на КАС України до внесення вищевказаних змін, але не містять повного і системного аналізу розгляду адміністративних справ у судах першої інстанції, що впливають з податкових правопорушень.

З цього приводу слід звернути увагу на статтю Діордіца І.В. [9], яка розкриває сутність та проблематику порядку розгляду справ в адміністративних судах України, та статтю Розмоша В.І., у якій висвітлюється судова практика – податкові спори, на підставі КАС України з урахуванням змін, внесених податковою та судовою реформами [10]. Проте, порядок розгляду справ, що виникають з податкових правовідносин, в адміністративних судах України першої інстанції з урахуванням змін, внесених Законом № 4054-VI залишається недослідженим.

Метою даної статті є висвітлення і аналіз порядку розгляду справ, що виникають з податкових правопорушень, в адміністративних судах першої інстанції та вироблення власної класифікації видів проваджень у справах, що виникають з податкових правовідносин.

Судовий розгляд адміністративної справи є основною, центральною стадією адміністра-

тивного судового процесу, під час якої суд за участі осіб, які беруть участь у справі, заслуховує пояснення, досліджує докази та вирішує спір по суті [11, с. 443]. Але їй передують не менш важливі стадії адміністративного процесу, такі, як відкриття провадження у справі та підготовче провадження. Тому в рамках даної наукової статті є доцільним стисло висвітлити порядок розгляду справ, що виникають з податкових правовідносин, у судах першої інстанції, як комплекс процесуальних дій, що охоплює такі стадії адміністративного процесу, як: відкриття провадження у справі, що виникає з податкових правовідносин; підготовче провадження у справі, що виникає з податкових правовідносин; судовий розгляд справи, що виникає з податкових правовідносин, у судовому засіданні.

1. Стадія відкриття провадження у справі, що виникає з податкових правовідносин, має важливе значення, оскільки право на захист порушеного чи оспорюваного права або охоронюваного законом інтересу платника податків (фізичної, юридичної чи самозайнятої особи), а також захист прав та інтересів або реалізація в передбачених законодавством випадках компетенції органу Державної податкової служби (далі – органу ДПС) здійснюється через «пред'явлення адміністративного позову» (ст.104 КАС України) – це перший етап порушення провадження в адміністративній справі, що виникає з податкових правовідносин. Позов пред'являється шляхом подання особисто позивачем або його представником складеної у письмовій формі позовної заяви до суду першої інстанції (позовна заява може бути надіслана до суду поштою), що є підставою для виникнення процесуальних правовідносин та обов'язку суду розглянути і вирішити по суті спір, що виникає з податкових правовідносин.

Треба зазначити, що в окремих випадках, адміністративний процес ініціюється на підставі подання органу ДПС, за яким адміністративний суд не вирішує спір по суті, а перевіряє дотримання умов застосування до відповідача певних примусових заходів у передбачених законодавством випадках, наприклад, в порядку ст. 183-3 КАС України, яка визначає особливості **окремого провадження** в адміністративному судочинстві. Подання органу ДПС подається до суду першої інстанції протягом 24 годин з моменту встановлення обставин, що зумовлюють звернення до суду, за

загальними правилами підсудності у письмовій формі. КАС України передбачено, що у разі недотримання вимог щодо строків звернення або вимог щодо оформлення (форми та змісту) суд повідомляє про це заявника та надає йому строк, але не більш ніж 24 години, для усунення недоліків, а невиконання вимог суду в установленний строк тягне за собою повернення заявнику подання та доданих до нього документів, тобто застосовуються правила ст.108 КАС України про залишення без руху, повернення позовної заяви. Однак, повернене подання не є перешкодою для повторного звернення з ним до суду після усунення недоліків, але не пізніше ніж протягом 48 годин з моменту фактичного виникнення обставин, що зумовлюють звернення до суду, незалежно від дати внесення раніше повернутого судом подання з тим самим змістом вимог.

Слід звернути особливу увагу, що з метою вдосконалення адміністративного судового процесу 17.11.2011р. Законом № 4054-VI внесено зміни до ст.ст. 105, 106 КАС України. Так, згідно з приписами п.4 ч.1 ст.106 КАС України, в позовній заяві зазначається зміст позовних вимог згідно з ч.4 і 5 ст.105 та виклад обставин, якими позивач обґрунтовує свої вимоги. Також, у разі необхідності, позивач подає клопотання про звільнення від сплати судового збору; від оплати правової допомоги і забезпечення надання правової допомоги, якщо відповідний орган відмовив особі у забезпеченні правової допомоги; про призначення судової експертизи; про витребування доказів; про виклик свідків тощо.

Слід зазначити, що з п.5 ч.1 ст.106 виключено норму, що у разі необхідності у позовній заяві вказується клопотання: «заява про поновлення строку звернення до адміністративного суду», а також внесено зміни до ст.100 КАС України, згідно до якої, адміністративний позов, поданий після закінчення строків, установлених законом, залишається без розгляду, якщо суд на підставі позовної заяви та доданих до неї матеріалів не знайде підстав для визнання причин пропуску строку звернення до адміністративного суду поважними, про що постановляється ухвала. З наведеної норми вбачається, що визначальною умовою для вирішення питання про залишення без розгляду позовної заяви, поданої після закінчення строків звернення до суду, є, відповідно, наявність або відсутність підстав для визнання причин пропуску строку поважними, а не наявність/відсутність

клопотання про поновлення строку (як було передбачено ст.100 КАС України з 30.07.2010р. до 17.11.2011р.).

Тим самим законодавцем усунуто можливі різні тлумачення змісту ст. 100 та п.5 ч.1 ст.106 КАС України, яким передбачалось, що в позовній заяві в разі необхідності зазначається заява про поновлення строку звернення до адміністративного суду, тобто, вказана норма зобов'язувала осіб, які звернулися до суду з адміністративним позовом після закінчення передбаченого законом строку, заявляти клопотання про його поновлення, а у разі відсутності такого клопотання (*недолік позовної заяви*), на нашу думку, слід було застосовувати норми ст.ст.106, 108 КАС України, з яких випливало, що встановивши пропуск строку звернення до суду з адміністративним позовом позивачем, який не заявив клопотання про його поновлення, суддя повинен залишити такий адміністративний позов не без розгляду, а без руху в порядку, визначеному ст.108, з посиланням на те, що він оформлений без дотримання вимог п.5 ч.1 ст.106, встановивши строк для усунення недоліків. Аналогічна думка висловлена ВАСУ у листі від 02.02.2011р. [12], так, за відсутності заяви про поновлення пропущеного строку звернення з поданням, ВАСУ рекомендує судам розцінювати це, як недолік подання, для усунення якого може бути надано строк у межах 24х годин. Отже, якщо недолік не буде усунуто, суд своєю ухвалою повертає подання разом із доданими до нього документами з підстав невиконання вимог суду в установленій строк (*неусунення недоліків подання*).

Також, Законом № 4054-VI внесено зміни до ч.3 ст.106 КАС України. Так у випадку, коли позивачем виступає платник податків (фізична, юридична чи самозайнята особа), при поданні позовної заяви він додає до неї її копії та копії всіх документів, що приєднуються до неї (відповідно до кількості відповідачів і третіх осіб), які потім суд разом із копією ухвали про відкриття провадження в справі надсилає відповідачу та третім особам, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору, а також документ про сплату судового збору. Однак, якщо позивачем виступає орган ДПС – при поданні позовної заяви він додає до неї доказ надіслання відповідачу і третім особам копії позовної заяви та доданих до неї документів рекомендованим листом з повідомленням про вручення. В той же час, ВАСУ у своєму листі від 02.02.2011р. [12, п.1] вказує, що норми КАС

України, які регулюють процедуру позовного провадження, до окремого провадження на підставі подання органу ДПС можуть застосовуватися лише в частині, що не суперечить спеціальним нормам ст.183-3, якою встановлюється особливий порядок процесуальних дій суду, які можуть здійснюватися в процесі розгляду такого подання, та перелік спеціальних вимог, що пред'являються до подання органу ДПС. Водночас, у частині, що не врегульована ст.183-3, вимоги до подання визначаються загальними нормами, зокрема ст.106. Отже, орган ДПС при пред'явленні подання зобов'язаний додати до нього доказ надіслання відповідачу і третім особам копії такого подання та доданих до нього документів рекомендованим листом з повідомленням про вручення. Виходячи з цього, в суду є підстави для повернення заявнику подання у тому разі, якщо ним не виконано (з урахуванням наданого судом строку) вимог щодо надання доказів надіслання відповідачу копії подання та доданих до нього документів рекомендованим листом з повідомленням про вручення.

Згідно з Положенням про автоматизовану систему документообігу суду [13], після надходження позовної заяви до канцелярії адміністративного суду і її реєстрації за допомогою автоматизованої системи документообігу суду, яка забезпечує об'єктивний та неупереджений розподіл справ між суддями з додержанням принципів черговості та однакової кількості справ для кожного судді, визначається суддя, якому передається відповідна справа.

Слід зазначити, що у справах за поданням органу ДПС в порядку ст.183-3 суд постановляє ухвалу про відкриття провадження у справі за поданням органу ДПС, якщо не встановлено підстав для відмови у прийнятті подання. В той же час, суд своєю ухвалою відмовляє у прийнятті подання у разі, якщо заявлено вимогу, яку не передбачено ч.1 ст.183-3; або вимогу, передбачену ч.1 ст.183-3, поєднано з іншими вимогами, які підлягають розгляду виключно в загальному порядку позовного провадження; або із поданих до суду матеріалів вбачається спір про право. Так, за наявності спору про право вимоги органу ДПС мають розглядатися в загальному порядку, а не в порядку окремого провадження. Наприклад, спір про право наявний у випадку звернення платника з відповідним позовом до суду у разі: незгоди платника з податковим повідомленням-рішенням, яке покладено в основу податкового

боргу, що стягується шляхом внесення відповідного подання; або незгоди платника з рішенням про застосування адміністративного арешту; а також у зв'язку з запереченням такого платника щодо законності проведення перевірки, відмова від допуску до якої призвела до застосування адміністративного арешту, прийняття за наслідками такої перевірки податкового повідомлення-рішення, факту узгодження податкового зобов'язання, розміру або наявності податкового боргу, складу майна, що підлягає адміністративному арешту тощо. Однак, заперечення обставин, що зумовили звернення органу ДПС з відповідним поданням, не є спором про право. Треба зазначити, що в контексті розглядуваної норми спір про право має місце тоді, коли предметом спору є правовідносини, існування яких є передумовою виникнення підстав для застосування передбачених у ст.183-3 спеціальних заходів.

Відмова у прийнятті подання органу ДПС в порядку окремого провадження унеможливує повторне звернення заявника з таким самим поданням. Однак, заявник (орган ДПС) має право звернутися з тими самими вимогами до суду в загальному порядку шляхом подання позову.

Слід зазначити, що у справах, що виникають з податкових правовідносин, які підлягають розгляду **в скороченому провадженні**, передбаченому ст.183-2 КАС України (справи щодо припинення юридичної особи та підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця та/або про визнання недійсними установчих (засновницьких) документів СГД та щодо стягнення грошових сум, які ґрунтуються на рішеннях органу ДПС, щодо яких завершився встановлений КАС України строк оскарження), в ухвалі про відкриття провадження обов'язково зазначаються строк подання заперечення проти позову, порядок його подання, а також наслідки неподання такого заперечення. Відповідач може подати заперечення проти позову та необхідні документи або заяву про визнання позову у десятиденний строк з дня одержання ухвали про відкриття скороченого провадження та відповідних копій документів. При цьому, заперечення проти позову чи заява про визнання позову мають бути подані відповідачем безпосередньо до канцелярії суду, якщо справа розглядається судом за місцезнаходженням відповідача.

2. Після відкриття провадження у справі починається наступна стадія – підготовче

провадження у справі, що виникає з податкових правовідносин. Основною частиною підготовчого провадження є підготовка справи, що виникає з податкових правовідносин, до судового розгляду, яку здійснює суддя, що відкрив провадження в адміністративній справі. Отже, до судового розгляду адміністративної справи, що виникає з податкових правовідносин, суд вживає заходи для всебічного та об'єктивного розгляду і вирішення справи в одному судовому засіданні протягом розумного строку. Крім того, з метою з'ясування можливості врегулювання спору, що виникає з податкових правовідносин, до судового розгляду справи або для забезпечення всебічного та об'єктивного вирішення справи протягом розумного строку, суддею, який здійснює підготовку справи до судового розгляду, за участю сторін та інших осіб, що беруть участь у справі, може проводитись попереднє судові засідання (ст.111 КАС України).

3. Після закінчення підготовчого провадження здійснюється судовий розгляд справ, що виникають з податкових правовідносин, у судовому засіданні з викликом осіб, які беруть участь у справі. Спираючись на проведену нами класифікацію справ, що виникають з податкових правовідносин [14], звернемо увагу на характерні особливості судового розгляду таких справ:

По-перше, справи, що виникають з податкових правовідносин, на нашу думку, можуть бути розглянуті в наступному порядку:

1) **в загальному порядку** адміністративного судочинства: а) справи про скасування повідомлень-рішень органів ДПС; б) про відшкодування ПДВ; в) про визнання угод недійсними та стягнення в дохід держави коштів, одержаних за такими угодами; г) про стягнення заборгованості; д) за іншими позовами податкового і неподаткового характеру);

2) **в порядку скороченого провадження**: а) справи щодо припинення юридичної особи, підприємницької діяльності фізичної особи-підприємця та/або визнання установчих документів недійсними; б) справи щодо стягнення грошових сум, які ґрунтуються на рішеннях органу ДПС, щодо яких завершився встановлений КАС України строк оскарження);

3) **в порядку окремого (не позовного) провадження** – справи, які відносяться до категорії справ про стягнення заборгованості, за поданням органів ДПС щодо: а) зупинення

видаткових операцій платника на рахунках такого платника; б) підтвердження обґрунтованості адміністративного арешту майна платника; в) стягнення коштів за податковим боргом.

По-друге, строки розгляду справ, що виникають з податкових правовідносин, на нашу думку, поділяються відповідно на:

1) строки розгляду справ, які підлягають розгляду **в загальному порядку** адміністративного судочинства, тобто не більше місяця з дня відкриття провадження у справі (ч.1 ст. 122 КАС України);

2) строки, встановлені для справ, які мають бути розглянуті **в порядку скороченого провадження**, тобто, не пізніше наступного дня з дня надходження до суду заяви відповідача про визнання позову; або не пізніше трьох днів з дня закінчення десятиденного строку, якщо до суду не було подано заперечення відповідача та за умови, що справа розглядається судом за місцезнаходженням відповідача; або не пізніше трьох днів – у разі якщо протягом семи днів з дня закінчення десятиденного строку до суду не надійшло заперечення відповідача та за умови, що справа не розглядається судом за місцезнаходженням відповідача; або не пізніше п'яти днів з дня подання відповідачем заперечення проти позову (ч.5 ст.183-2 КАС України);

3) строки розгляду справ за поданням органів ДПС **в порядку окремого провадження**, тобто, у разі постановлення судом ухвали про відкриття провадження у справі, суд приймає у триденний строк, але не пізніше ніж протягом 96 годин з моменту встановлення обставин, що зумовлюють звернення заявника до суду, постанову по суті заявлених вимог, яка підлягає негайному виконанню (ч.7 ст.183-3 КАС України).

По-третє, учасниками судового розгляду справ, що виникають з податкових правовідносин, на нашу думку, можуть бути наступні суб'єкти:

1) у справах, які підлягають розгляду **в загальному порядку** позовного провадження: суддя або колегія суддів; позивач (платник податків або орган ДПС) та/або його представник; відповідач (платник податків або орган ДПС) та/або його представник; треті особи (платник податків – фізична, юридична або самозайнята особа; орган ДПС; орган Державної митної служби; орган Державної казначейської служби тощо) та/або їх представники; органи або особи, яким законом

надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб (Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, прокурор, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи); особи, які є іншими учасниками адміністративного процесу (секретар судового засідання, судовий розпорядник, свідок, експерт, спеціаліст, перекладач);

2) розгляд справ, що виникають з податкових правовідносин, **в порядку скороченого провадження** здійснюється суддею одноособово, без проведення судового засідання та виклику осіб, які беруть участь у справі;

3) розгляд справ, що виникають з податкових правовідносин, **в порядку окремого провадження** відбувається за участю органу ДПС, який вніс відповідне подання (заявника), та платника, стосовно якого внесено подання (відповідача). Однак, неявка сторін не перешкоджає розгляду подання.

Слід зазначити, що серед науковців немає єдиного підходу щодо визначення етапів стадії судового розгляду адміністративної справи. Так, Педько Ю.С. виділяє такі етапи, як: дослідження доказів; судові дебати; нарада суддів щодо винесення судового рішення у справі [6, с.155-160]. Руденко А.В. стверджує, що стадія розгляду справи та ухвалення судового рішення складається з чотирьох етапів: вступного (підготовчого); безпосереднього розгляду по суті; завершального (судові дебати); прийняття судового рішення [7, с.11]. Діордіца І.В. вважає, що доцільно виділити такі етапи судового розгляду справи, як: 1) відкриття судового засідання; 2) судовий розгляд справи по суті; 3) судові дебати; 4) прийняття судового рішення [9, с.124].

На нашу думку, судовий розгляд справи, що виникає з податкових правовідносин, у судовому засіданні є основною стадією адміністративного процесу, яка складається з наступних етапів: 1) підготовча частина судового розгляду справи, що виникає з податкових правовідносин; 2) розгляд справи, що виникає з податкових правовідносин, по суті; 3) судові дебати; 4) ухвалення і проголошення відповідного судового рішення (постанови або ухвали) по справі, що виникає з податкових правовідносин.

Судове рішення викладається у формі постанови або ухвали. З огляду на вимоги ст.160 КАС України, суд приймає постанову іменем України негайно після закінчення судового розгляду. Постанова приймається,

складається і підписується в нарадчій кімнаті складом суду, який розглянув справу. Однак, слід враховувати, що у виняткових випадках залежно від складності справи складення постанови у повному обсязі може бути відкладено на строк не більше як п'ять днів з дня закінчення розгляду справи. Проте, вступну та резолютивну частини постанови суд повинен проголосити у тому самому засіданні, в якому закінчився розгляд справи. Постанова суду, яка містить вступну та резолютивну частини, перед оголошенням має бути підписана всім складом суду і приєднана до справи. Дані вимоги поширюються також на постанови, прийняті за результатами розгляду по суті подання органу ДПС в порядку окремого провадження, оскільки інше ст.183-3 КАС України не передбачено. Однак, постанова суду, прийнята в порядку скороченого провадження, передбаченого ст. 183-2 КАС України, складається та підписується у день її прийняття, а її копії не пізніше наступного дня надсилаються сторонам рекомендованим листом із повідомленням.

Таким чином, на основі проведеного аналізу норм адміністративно-процесуального законодавства (КАС України), якими регламентовано порядок розгляду справ, що виникають з податкових правовідносин, у судах першої інстанції, можна стверджувати, що справи, які виникають з податкових правовідносин, в адміністративних судах України можуть бути розглянуті відповідно: 1) в загальному порядку адміністративного судочинства: а) справи про скасування повідомлень-рішень органів ДПС; б) про відшкодування ПДВ; в) про визнання угод недійсними та стягнення в дохід держави коштів, одержаних за такими угодами; г) про стягнення заборгованості; д) за іншими позовами податкового і неподаткового характеру); 2) в порядку скороченого провадження: а) справи щодо припинення юридичної особи, підприємницької діяльності фізичної особи-підприємця та/або визнання установчих документів недійсними; б) справи щодо стягнення грошових сум, які ґрунтуються на рішеннях органу ДПС, щодо яких завершився встановлений КАС України строк оскарження); 3) в порядку окремого (не позовного) провадження – справи, які відносяться до категорії справ про стягнення заборгованості, за поданням органів ДПС щодо: а) зупинення видаткових операцій платника на рахунках такого платника; б) підтвердження обґрунтованості адміністративного арешту

майна платника; в) стягнення коштів за податковим боргом.

Судовий розгляд справи, що виникає з податкових правовідносин, у судовому засіданні є основною стадією адміністративного процесу, яка складається з наступних етапів: 1) підготовча частина судового розгляду справи, що виникає з податкових правовідносин; 2) розгляд справи, що виникає з податкових правовідносин, по суті; 3) судові дебати; 4) ухвалення і проголошення відповідного судового рішення (постанови або ухвали) по справі, що виникає з податкових правовідносин.

Література

1. *Податковий кодекс України* від 02.12.2010р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/print1320393592609762>.

2. *Про судоустрій і статус суддів: Закон України* від 07.07.2010р. № 2453-VI (зі змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2453-17/print1320393592609762>.

3. *Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих положень адміністративного судочинства*: закон України від 17.11.2011р. № 4054-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4054-17>.

4. *Георгієвський Ю.В.* Адміністративна юстиція / Автореферат: дис. к.ю.н. 12.00.07/ Георгієвський Юрій Валентинович; Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого. – Х., – 2004. – 16 с.

5. *Осадчий А.Ю.* Організаційно-правове забезпечення оскарження громадянами не законних дій органів виконавчої влади у судах: дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / Осадчий Анатолій Юрійович; Одеська національна юридична академія. – Одеса, 2004. – 175 с.

6. *Педько Ю.С.* Становлення та правове регулювання адміністративної юстиції в Україні: дис. канд. юрид. наук: 12.00.07 / Педько Юрій Сергійович; Національна академія наук України інститут держави і права ім. В.М.Корецького. – К., 2003. – 230 с.

7. *Руденко А.В.* Адміністративне судочинство: становлення та здійснення./ Автореферат: дис. к.ю.н. 12.00.07/ Руденко Артем Валерійович; Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого. –Х., 2006. – 22 с.

8. *Сьоміна В. А.* Проблеми законодавчого

регулювання та практики розгляду адміністративно-правових спорів : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / Сьоміна Валентина Анатоліївна; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2005. – 186 с.

9. *Діордіца І.В.* Сутність та проблематика порядку розгляду справ в адміністративних судах України / І.В.Діордіца / Вісник Академії праці і соціальних відносин. Федерації професійних спілок України. – Серія : Право та державне управління. – № 2/2011[2]. – с. 122 – 126.

10. *Розмош В.И.* Тематический выпуск «Судебная практика : налоговые споры»/ В.И. Розмош / Вестник налоговой службы Украины / Издатель : ГП «Информационно-издательский центр ГНА Украины». – К., июль 2011, № 27 (647). – 48 с.

11. *Кравчук В.М.* Науково-практичний коментар до Кодексу адміністративного судочинства України/ Кравчук Володимир

Миколайович. – Х.: Фактор, 2011. -800с.

12. *Щодо* особливостей провадження у справах за зверненням органів державної податкової служби: Лист ВАСУ від 02.02.2011р. №149/11/13-11. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

13. Положення про автоматизовану систему документообігу суду, затверджене Рішенням Ради суддів України від 26.11.2010р. №30, із змінами і доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://court.gov.ua/sud0312/pravova_baza/dokumentoobig/.

14. Євсікова О.В. Зміст та особливості розгляду справ, що виникають з податкових правовідносин / О.В. Євсікова // Розвиток держави і права в сучасних умовах: досвід, реалії, перспективи : вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. Спеціальний випуск. – Луганськ, 2011. № 8. – 2011. – С. 289–300.

И. М. Сопилко, Е. В. Евсикова

Особенности рассмотрения административных дел относительно налоговых правонарушений в судах первой инстанции

В статье раскрыты характерные особенности судебного рассмотрения дел, которые возникают из налоговых правоотношений, в административных судах первой инстанции, а также предложено собственную классификацию видов производства по делам, возникающим из налоговых правоотношений.

I. M. Sopilko, E. V. Evsikova

The features of administrative cases processing of the tax offenses in first instance courts

The article explores the characteristic features of judicial proceedings arising out of tax relations in administrative courts of first instance and also is proposed a classification of proceedings arising out of tax relations.